

ATAŞELİKLER
• VE •
YURT DIŞINDA
TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

(STRAZBURG EĞİTİM ATAŞELİĞİ)

Prof. Dr. Muammer NURLU

Editör: Prof. Dr. Selami ERYILMAZ

Yazar: Prof. Dr. Muammer NURLU

ATAŞELİKLER VE YURT DIŞINDA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ
(Strazburg Eğitim Ataşeliği)

ISBN 978-625-8844-02-3

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2026, PEGEM AKADEMI

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Ağustos 2026, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Özgürel
Dizgi-Grafik Tasarım: Beyza Nur Erdoğan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sayfa Basım Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sit. 1514. Cad. No: 23-25
Yenimahalle/ANKARA

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 77079

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

21 Temmuz 2022’de, Strazburg Eğitim Ataşesi olarak Fransa’da göreve başladım. 20 Temmuz 2025 tarihinde 3 yıllık görevimi tamamlayıp yurda döndüm. 4 Ağustos 2025’te Milli Eğitim Bakanlığı Yurt Dışı ve Yükseköğretim Genel Müdürlüğünde Eğitim Uzmanı kadrosuna atandım. 5 Eylül 2025’te ise, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi’ne geçiş yaparak öğretim üyeliği kadrosuna geri döndüm.

Eğitim Ataşesi olarak çalıştığım 3 yıllık dönemde, Fransa’daki Türkiye Strazburg Başkonsolosluğunun sorumluluk alanına giren *Grand-Est Bölgesi*’ndeki farklı 10 milli eğitim müdürlüğüne bağlı ilkokullarda, Türkiye Cumhuriyeti Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu tarafından görevlendirilen ve zaman zaman 40’tan fazla öğretmenlerle, Türkçe derslerini seçen ve sayıları yıldan yıla farklılık gösteren 3000- 3750 dolayındaki öğrenciye, 200’e yakın ayrı okulda Türkçe dersleri verdik. Bu öğrencilerin 8, 10’u hariç hemen tamamı Türk çocuklarından oluşuyordu.

Her yerde; camide, kermeste, iftarda ve Türk derneklerinin okullarının mezuniyet törenlerinde hep vatandaşlarımızla olduk. Vatandaşlarımızdan okuma yazma bilmeyenlerin yanı sıra yabancı gelin ve damatlarımız için de Türkçe dersleri düzenledik. Fransız yükseköğretim kurumlarında lisans ve lisansüstü öğretimdeki özel öğrencilerin her türlü sıkıntılarıyla yakından ilgilenerek onlara rehberlik ettik. Askerlikle ilgili işlerini yürüttük. Türkiye’ye dönen vatandaşlarımızın çocuklarının öğrenci veya diploma denklik işlemlerini yaptık.

Yaptığımız bütün işlerde ve bulunduğumuz tüm ortamlarda, Türk Devleti’nin her zaman ve her alanda yurt dışındaki vatandaşlarımızın yanında olduğunu hissettirmeye çalıştık. Vatandaşlarımızla yaptığımız tüm görüşmelerde, bizim burarlarda bulunma gerekçemizin kendileri olduğunu, her türlü sorunlarına çare olmak için çaba göstereceğimizi dile getirdik. Bu hizmetlerimizden dolayı, orada yaşayan Türklerle Eğitim Ataşeliği ve dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti Strazburg Başkonsolosluğu arasında manevi ve sarsılmaz bir bağ oluşturduğumuz kanısındayım. Devletimizin ülkemize gönülden bağlı olan bu vatandaşlarımızın her alanda yanlarında olduğunu bilmeleri onların kendilerini güvende hissetmelerine katkıda bulunmuştur.

Yurt dışındaki her görüşten bütün vatandaşlarımızın derneklerini değişik vesilelerle ziyaret ettik; ziyaretimize gelen vatandaşlarımıza değer verip onların dertleriyle dertlendik. Birlik ve beraberliğimizi pekiştirmek için iyi ve kötü günlerinde Türk Devleti’nin hep yanlarında olduğunu hal, hareket ve davranışlarımızla ortaya koymaya çalıştık.

Strazburg ve çevresinde, vatandaşlarımızla dolu dolu ve mükemmel bir 3 yıl geçirdik. Beni böyle bir görevle Fransa’ya gönderip yurt dışındaki vatandaşlarımıza hizmet etme imkânı veren sn. Cumhurbaşkanımıza teşekkür eder; şahsında, Türk Devleti’ne minnettarlığımı bildiririm.

Bu 3 yıllık görevi Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak yaptım. Bakan ve Bakanlık çalışanlarının da belleğimde ayrı birer yerleri olduğunu hatırlatmak isterim.

Değerli dostum Pr. Dr. Yılmaz YEŞİL’e de, bu çalışmanın yayınlanıp okuyuculara ulaşması konusunda gösterdiği çaba dolayısıyla bir teşekkür borçlu olduğumu özellikle belirtmek isterim.

Strazburg’da yaptığımız çalışmaları bir kitap haline getirmekle, devletimizin yurt dışındaki Türklere dil ve kültürünü nasıl öğrettiğini; bu konuda hangi sıkıntılarla karşılaşıldığı konusunu ele alıp bu alanda çalışan araştırmacıları bilgilendirmek istedik. Amacımız; eğitim ataşeliklerinin bir hafızaya sahip olmasına katkıda bulunarak arşiv oluşturmalarına ön ayak olmaktır. Bu gerçekleşirse, göreve yeni başlayan eğitim ataşeleri/müşavirleri kendinden öncekilerin yaptıklarının üzerine yenilerini koyarak hem Türkçe öğretimindeki sorunların üstesinden gelecek hem de vatandaşlarımızla ilişkilerinde öncelinin deneyimlerinden yararlanmış olacaklardır diye düşündük.

Çalışmamızın eleştirel bir gözle okunması dileğiyle...

23 Mart 2026

Prof. Dr. Muammer NURLU

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Giriş	1
Fransa'ya Genel Bir Bakış	5
Alsas-- Loren Bölgesi ve Strazburg Eğitim Ataşeliği	13
Strazburg Eğitim Ataşeliğinde Gerçekleştirilen Etkinlikler.....	31
2022 Yılı Etkinlikler.....	39
2023 Yılı Etkinlikler.....	66
2024 Yılı Etkinlikler.....	131
2025 Yılı Etkinlikler.....	202
Kaynaklar	270

GİRİŞ

1960'lı yıllarda çeşitli ülkelerle iş gücü anlaşmaları yapıldı. Bu tarihten sonra, Türkiye'den Avrupa'nın birçok ülkesine işçi göçleri başladı. Bu göçlerle birlikte vatan toprakları dışında bir Türk toplumu oluştu. Türklerin bir kısmı bulundukları ülke vatandaşlığına geçti; ancak ana dilini ve kültürünü koruyarak varlıklarını devam ettirmek için çeşitli dernek ve camiler etrafında toplanarak kimliklerine sahip çıktılar.

Bugün yurt dışında yaşayan 7 milyondan fazla Türkün devletimizin çeşitli kurumları tarafından manevi anlamda ihtiyaçları karşılanmaya çalışılmaktadır. İş, emeklilik ve toplumsal hayatla ilgili yardım ve bilgilendirmeler Çalışma Bakanlığı Ataşelikleri rehberliğinde yürütülmekte; hukuki ve sosyal hizmetler alanındaki işler ise Başkonsolosluklarda görevli memurlarca yerine getirilmektedir.

Mili Eğitim Bakanlığı, görevlendirdiği öğretmenlerle Türkçe ve Türk kültürünü öğretmeye çalışmakta; yurt dışında doğup büyüyen Türk çocuklarının dillerini unutmasının önüne geçmektedir. Bu alanda en büyük hizmeti Milli Eğitim Bakanlığı üstlenmiştir. Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu tarafından seçilen öğretmenler Fransa'da yaşayan vatandaşlarımıza Türkçe dersi vermek üzere Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı tarafından görevlendirilirler. Bakanlıkta en az 5 yıl çalışmış olan öğretmenler bu göreve atanabilirler. Görevlendirme süresi en az 3 yıldır. İhtiyaca göre, 5 ile 7 yıla kadar da uzatılabilir. 2025-2026 yılı eğitim öğretim döneminde Fransa genelinde 38'i Paris, 44'ü Lyon, 43'ü Strazburg ve 22'si de Bordo Başkonsoloslukları bünyesindeki Eğitim Ataşeliklerinde 145 öğretmen görevlendirilmiştir. İhtiyaca göre, bu görevlendirmelerin sayısı dönem denem 150 öğretmeni bulmuştur.

Fransa'daki Türkçe dersleri Paris, Lyon, Marsilya, Bordo ve Strazburg başkonsolosluklarına atanmış eğitim ataşeleri tarafından yürütülür. Ayrıca ataşeliklerde eşgüdümü gerektiren konularda Paris'te bir de eğitim müşaviri bulunur. Yurt dışında Türkçe ve Türk kültürünün tanıtılması, öğretilmesi konusunda ayrıca *Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı* (YTB) ile *Maarif Vakfı Başkanlığı*na da çalışmalar sürdürülmektedir.

Strazburg'da, Eğitim Ataşeliği, YTB ve Fransa-Maarif'in gerçekleştirdiği etkinlikler ayrı ayrı ve birbiriyle bağlantısız biçimde sahada varlık göstermektedir. *YTB* ve *Fransa-Maarife* gerçekleştirecekleri işler için birer bütçe ayrılmış; ancak yurt dışındaki vatandaşlarımızın çocuklarının Türkçe eğitim öğretimini üstlenen eğitim ataşeliklerine, bakanlıktan gelenlerin yeme içme ve gezmelerini karşılamak amacıyla ayrılan paranın dışında herhangi bir etkinlik için bir harcama kalemi düşünülmemiştir. Şöyle bir örnekle bu durumu açıklığa kavuşturalım: Fransa içinden veya başka bir ülkeden uzman veya konuşmacı davet edilmesi durumunda ataşenin buna bir bütçe bulması gerekir. Ataşelik yol ve yatak parası ile salon kirası için